

1^η Ενότητα: Από τον τόπο μου σ' όλη την Ελλάδα

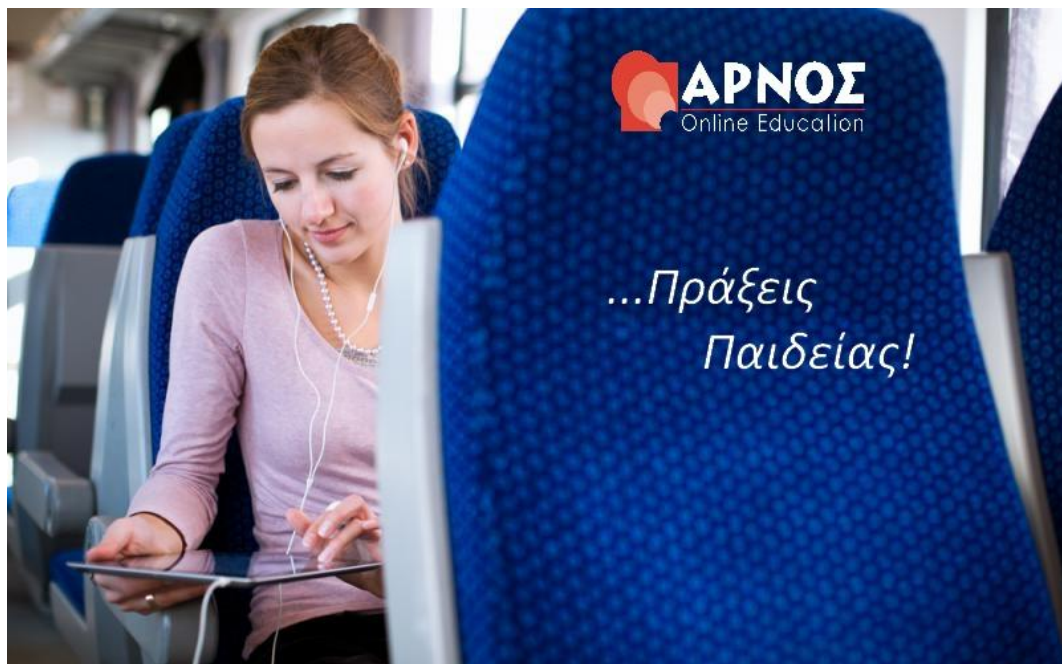
Γλώσσα Β' Γυμνασίου

Απαντήσεις ερωτήσεων τετραδίου εργασιών

σχ. βιβλίο (σ.σ. 8 - 15)

Φροντιστηριακό e-μάθημα

Γυμνάσιο: 9.000 μαθήματα με βίντεο-διδασκαλία

Μελέτη όπου, όποτε και όσο εσύ θες!

Διδάσκουμε μεθοδικά σε βίντεο τη θεωρία του σχολικού βιβλίου και λύνουμε όλες τις ασκήσεις

Δημιουργούμε συνεχώς νέα βίντεο με διδασκαλία για τις εκπαιδευτικές σου απαιτήσεις

Παίζουμε και μαθαίνουμε με on line test αξιολόγησης & SOS διαγωνίσματα προσομοίωσης για τις εξετάσεις

Λύνουμε απορίες ζωντανά on line καθημερινά 3 μ.μ. - 8 μ.μ.

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Τετραδίου Εργασιών

A. Το υποκείμενο

Κείμενο 1 [Η πόλη της Καστοριάς, σελ. 8]

1. Στο παραπάνω κείμενο σημειώστε:

- α. δύο προτάσεις με υποκείμενο ουσιαστικό,
- β. μία πρόταση με υποκείμενο ένα ουσιαστικοποιημένο επίθετο,
- γ. μία πρόταση με υποκείμενο ολόκληρη πρόταση, και
- δ. δύο προτάσεις που το υποκείμενό τους παραλείπεται.

α. Η πόλη διαθέτει ...της λίμνης. υποκ.: η πόλη

Η νότια παραλία... ζωή. υποκ.: Η παραλία

β. Η βόρεια διαθέτει ...στη λίμνη. υποκ.: Η βόρεια (ουσιαστ. επίθετο)

Η σημαντικότερη ... Κουμπελίδικη. υποκ.: Η σημαντικότερη (ουσιαστ. επίθετο)

γ. Είναι γνωστό... απρόσωπη έκφραση. υποκ. **ότι Καστοριανοί ...ευρωπαϊκές πόλεις.**
(πρόταση)

δ. Είναι χτισμένη... γύρω λόφους. υποκ.: ενν. **αυτή** δηλ. η πόλη.

Είναι σπάνια ... με τρούλο. . υποκ.: ενν. **αυτή** δηλ. η Παναγία Κουμπελίδικη.

2. Ξεναγώντας μια παρέα φίλων σας στα αξιοθέατα της περιοχής σας, συντάξτε προτάσεις, αξιοποιώντας τις μορφές υποκειμένων που συναντήσατε στο παραπάνω κείμενο:

✓ Η πόλη μας είναι η πιο όμορφη του κόσμου. υποκ.: η πόλη (ουσιαστικό)

✓ Η πλατεία είναι γεμάτη πλατάνια και νερά. υποκ.: η πλατεία (ουσιαστικό)

✓ Οι παλιότεροι υποστηρίζουν την ανάπτυξη της πλατείας. υποκ. **οι παλιότεροι**
(ουσιαστ. επίθετο)

✓ Οι συμπολίτες μας συμμετέχουν μαζικά στις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου.
υποκ.: **οι συμπολίτες** (ουσιαστ. επίθ.)

✓ Είναι καλό να ψωνίζουμε από τα μαγαζιά της περιοχής μας. υποκ.: **να ψωνίζουμε**
... περιοχής μας. (πρόταση, υποκ. στην απρ. έκφραση)

✓ Είναι επικίνδυνο να μην λειτουργούν τα φανάρια της πόλης. (πρόταση, υποκ. στην
απρ. έκφραση)

✓ Έπαιζαν όλη τη μέρα στο πάρκο. υποκ.: ενν. **αυτοί, -ες, -ά** (παραλείπεται)

✓ Υποσχέθηκε να λύσει τα προβλήματα των σχολικών κτιρίων. υποκ. ενν. **αυτός, -ή**
(παραλείπεται)

Κείμενο 2 [Τα ποτάμια και οι λίμνες της Ελλάδας, σελ. 9]

Επαναδιατυπώστε προφορικά το παραπάνω κείμενο, αναφερόμενοι σε ένα μόνο ποτάμι της περιοχής σας.

Η χώρα μας έχει έντονο ανάγλυφο, δέχεται λίγες βροχές και έχει μικρή έκταση. Οι παράγοντες αυτοί επηρεάζουν πολύ **το μοναδικό ποτάμι της περιοχής μας, το οποίο:**

- Είναι **μικρό** σε μήκος και σε παροχή, επειδή τα νερά που κατεβαίνουν από τα βουνά διαχωρίζονται σε πολλά ρεύματα και δεν έχουν χώρο να ενωθούν.
- Είναι **άγριο** και **ορμητικό**, γιατί πρέπει σε μικρή απόσταση να **κατέβει** από μεγάλο υψόμετρο στο επίπεδο της θάλασσας.
- Λόγω της ορμητικότητάς **του μεταφέρει** πολλές φερτές ύλες, γιατί **ξεπλένει** με δύναμη τις πλαγιές των βουνών. Έτσι, **δημιουργεί** πολλές προσχώσεις **στο σημείο** που **καταλήγει** στη θάλασσα και **αλλάζει** συνεχώς το τοπίο κοντά στις ακτές.
- Δεν **έχει** σταθερή ροή. Τον χειμώνα με τις βροχές και την άνοιξη, όταν λιώνουν τα χιόνια, **μεταφέρει** πολύ νερό, ενώ τους θερινούς μήνες ελάχιστο.

Γεωγραφία Β' Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, 2003

Κείμενο 3 [Ο θρύλος του «Γεροδαίμονα» της Μήλου, σελ. 10]

1. Στο κείμενο 3 βρείτε τα ρήματα των οποίων τα υποκείμενα παραλείπονται και εξηγήστε γιατί παραλείπονται.

- **μάθαμε:** το υποκείμενο «**εμείς**» παραλείπεται γιατί δηλώνεται από το ρήμα (α' πρ. πληθ. αριθμού)
- **Ήταν:** το υποκείμενο «**ο Γεροδαίμονας**» παραλείπεται γιατί εννοείται από τα συμφραζόμενα.
- **αποδίδουν:** το υποκείμενο «**οι άνθρωποι**» παραλείπεται γιατί δηλώνει κάτι γενικό και αόριστο.
- **Ξεπηδά:** το υποκείμενο «**το Βάνι**» παραλείπεται επειδή εννοείται εύκολα από τα συμφραζόμενα.
- **υψώνεται:** το υποκείμενο «**το Βάνι**» παραλείπεται επειδή εννοείται από τα συμφραζόμενα.

2. Στα παρακάτω αποσπάσματα βρείτε τα υποκείμενα των απρόσωπων ρημάτων και εκφράσεων. Έπειτα χρησιμοποιήστε τα ίδια απρόσωπα ρήματα ή εκφράσεις, για να γράψετε μια μικρή παράγραφο για κάποιο αξιοθέατο της περιοχής σας.

Στο χωριό Μονοδένδρι, **αξίζει** οπωσδήποτε να κάνετε μια επίσκεψη στο μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής, το οποίο βρίσκεται κυριολεκτικά στο χείλος της χαράδρας και έχει κτιστεί το 1412. Συνεχίστε το στενό δρομάκι και μετά τη μονή, το οποίο οδηγεί στο εσωτερικό της μιας πλευράς της χαράδρας. Η λέξη «δέος» είναι η μόνη η οποία μπορεί πιθανόν να περιγράψει το συναίσθημα που προκαλεί το τοπίο

στον ταξιδιώτη. Ολόκληρη η περιοχή προσφέρεται για πεζοπορία (trekking), ώστε μετά να έχετε την αίσθηση ότι πραγματικά αξίζετε όλους αυτούς τους απεριγράπτους τοπικούς μεζέδες στις ταβέρνες των Ζαγοριών. Παραγγείλετε φυσικά και οτιδήποτε έχει σχέση με πίτα και **δεν πρόκειται να το μετανιώσετε.** http://www.mfa.gr/greek/greece/young_people/trips.html

- **Βάθεια.** Η ομορφιά της έχει ταξιδέψει στα πέρατα της οικουμένης και όχι άδικα. **Αξίζει τον κόπο να μείνεις σε έναν από τους αναστυλωμένους πύργους ή αρχοντικά της Βάθειας**, που με τόση φροντίδα και σεβασμό ο ΕΟΤ –επιτέλους– αποκαθιστά στην αρχική τους μορφή. **Πρέπει όμως να γραφτείς σε... λίστα αναμονής**, μια που τα διαθέσιμα δωμάτια είναι ακόμα λίγα και οι μνηστήρες ουκ ολίγοι.

(Τα απρόσωπα ρήματα και οι εκφράσεις στα παραπάνω κείμενα σημειώνονται με έντονα γράμματα και τα υποκείμενά τους είναι υπογραμμισμένα.)

Ένα από τα βουνά που σχηματίζουν το λεκανοπέδιο της Αττικής είναι ο Υμηττός. Όσοι μένετε στην Αθήνα **αξίζει τον κόπο να αφιερώσετε λίγο από τον χρόνο σας για να τον επισκεφτείτε και δεν πρόκειται να το μετανιώσετε.** Στη μονή της Καισαριανής θα βρείτε τραπεζάκια για το πικνίκ σας. **Πρέπει όμως να θυμηθείτε να μαζέψετε τα σκουπίδια σας και να αφήσετε καθαρό τον χώρο.** Όσοι έχετε ποδήλατο **αξίζει να ακολουθήσετε τη διαδρομή από την είσοδο της Αττικής οδού στον Χολαργό μέχρι τη Βίγλα της Καισαριανής.** Η διαδρομή δεν είναι εύκολη, αλλά η βόλτα θα σας μείνει αξέχαστη.

3. Συμπληρώστε με **ε** ή **αι** τις καταλήξεις των ρημάτων στα παρακάτω αποσπάσματα, προσέχοντας κάθε φορά ποιο είναι το υποκείμενο:

α. Έτσι είναι. Έχει δίκιο ο Νικόλας. Αλλά, καλού κακού, ας βάλου**μ**ε και κανένα σημάδι, για να βρού**μ**ε εύκολα το δρόμο της επιστροφής, χωρίς να χρειαστεί να παίξου**μ**ε τους Ινδιάνους, χαμογέλασα.

β. Ξανθές τουρίστριες που βρήκαν τον τρόπο για δωρεάν ή κερδοφόρες διακοπές σάς σερβίρουν μη ελληνικά ποτά ενώ εσείς απολαμβάνε**τ**ε ξένη μουσική παρέα με δεκάδες άλλους ξένους.

γ. Τα Ζαγοροχώρια της Ηπείρου βρίσκον**τ**αι στην ορεινή περιοχή της Βόρειας Πίνδου και στην έκταση που ορίζε**τ**αι μεταξύ των πόλεων Ιωάννινα, Κόνιτσα και Μέτσοβο. Αποτελούν**τ**αι από συνολικά 46 χωριά τα οποία είναι κτισμένα με τρόπο που νομίζεις ότι είναι ένα με το τοπίο. Η ιδιαίτερη παραδοσιακή αρχιτεκτονική

στηρίζεται στην πέτρα και τα κτίσματα είναι διώροφα ή τριώροφα με χαρακτηριστικές σκεπές από σκουρόχρωμη πλάκα. Τα δρομάκια είναι επίσης πλακόστρωτα από την ίδια πέτρα και τα εντυπωσιακά αρχοντικά κάνουν σαφές από την πρώτη στιγμή ότι η περιοχή γνώρισε κάποτε εποχές μεγάλης ακμής.

Ζ Οι καταλήξεις **-με, -σε, -τε** των ρημάτων γράφονται με **ε** στην ενεργητική φωνή και με **αι** στην παθητική φωνή.

B. Παραγωγή με αχώριστα μόρια

Κείμενο 4 [Θαλάσσια ρύπανση, σελ. 11]

1. Στο παραπάνω κείμενο βρείτε τις σύνθετες με λαϊκά αχώριστα μόρια και με λόγια αχώριστα μόρια λέξεις.

Παράγωγες λέξεις με λαϊκά αχώριστα μόρια:

ανεξέλεγκτη (στερ. μόριο α[ν]- +εξ +ελέγχω)

Παράγωγες λέξεις με λόγια αχώριστα μόρια:

διαρροές (μόριο δι[α]- +ροές)

διαύλους (δια- +αυλός [=σωλήνας])

επικοινωνίας (επι- +κοινωνία)

επισημανθεί (επι- +σημαίνω)

περιοχές (περί- +έχω)

επίπεδα (επι- +πέδον [=έδαφος])

ανάπτυξη (πρόθεση ανα- [εδώ δηλώνει σε όλη την έκταση] +πτύσσω [=διπλώνω, τυλίγω])

επεξεργασίας (επι- +εργάζομαι)

επιφανειακών (επι- +φαίνομαι)

υπογείων (υπο- +γαία [=γη])

περιεκτικότητα (περι- +έχω)

(Σύμφωνα με ορισμένες αναλύσεις της νέας ελληνικής, οι λέξεις που σχηματίζονται με αχώριστα μόρια είναι παράγωγες. Έτσι, οι προθέσεις της αρχαίας ελληνικής αλλά και τα στερητικά μόρια θεωρούνται αχώριστα μόρια [προθήματα] που ανήκουν στην παραγωγή λέξεων, π.χ. ανα-βάλλω, εξ-άγω, ά-κακος.)

2. Από τα ρήματα που ακολουθούν, ποια μπορούν να πάρουν στην αρχή τους το μόριο ξε- και ποια το μόριο ανα-; *καλύπτω, διπλώνω, βρομίζω, λαμβάνω, γράφω, κηρύσσω, καθαρίζω, τοκίζω, παράγω, κουράζω, κουφαίνω.*

α. **ξε-**: ξε-διπλώνω, ξε-βρομίζω, ξε-γράφω, ξε-καθαρίζω, ξε-κουράζω, ξε-κουφαίνω

β. **ανα-**: ανα-καλύπτω, ανα-διπλώνω, ανα-λαμβάνω, ανα-γράφω, ανα-κηρύσσω, ανα-τοκίζω, ανα-παράγω

• Σχηματίστε προφορικά προτάσεις με τέσσερα από αυτά, που να αναφέρονται στην προστασία του περιβάλλοντος.

- ✓ Η κυβέρνηση μόλις κατάλαβε το λάθος της **αναδιπλώθηκε** και απέσυρε το νομοσχέδιο.
- ✓ Ο Δήμος **ανακήρυξε** τον Μίκη Θεοδωράκη επίτιμο δημότη.
- ✓ Στον πίνακα ανακοινώσεων **αναγράφονται** οι μαθητές που προάγονται στην επόμενη τάξη.
- ✓ Το βίντεο **αναπαράγει** μουσική και εικόνα μαζί.

Κείμενο 5 [Κάστρο της Ελλάδας, σελ. 12]

1. Στο παραπάνω κείμενο:

- α. επισημάνετε τις σύνθετες με λόγια αχώριστα μόρια λέξεις,
- β. καταγράψτε τα μόρια των λέξεων αυτών,
- γ. βρείτε δύο λέξεις για κάθε μόριο από το λεξικό σας ή από άλλα κείμενα.

α. αναστηλωθεί, επισκευαστεί, διαμορφωθεί, ενταχθεί, σύγχρονη, εξυπηρετώντας, εκδηλώσεων, συναυλίες, εκθέσεις, επισκεπτών

β. ανα-, επι-, δια-, εν-, συν-, εξ(κ)-, επι-

γ.

μόρια	παράγωγες λέξεις
ανα-	αναμένω, αναθεωρώ
επι-	επιλέγω, επιμένω
δια-	διαμορφώνω, διαφωνώ
εν-	ενδιαφέρομαι, ενοικιαστής
συν-	συνδέω, συνέδριο
εξ- (εκ-)	έξοδος, εκφοβίζω

2. Σχηματίστε λέξεις με τα μόρια α-, ξε-, συν-, εκ- και με τη λέξη που δίνεται στην πρώτη στήλη και φτιάξτε λεκτικά σύνολα στη δεύτερη στήλη:

ονοματικά σύνολα	ρηματικά σύνολα
α-	ξε-
κύμα ακυμάτιστη θάλασσα	κουράζομαι ξεκουράζομαι με τις διακοπές
ήλιος ανήλιαγο μέρος	καλοκαιριάζω ξεκαλοκαιριάζω στην εξοχή
ύδωρ άνυδρη περιοχή	φορτώνω ξεφορτώνω τις αποσκευές
ομαλός ανώμαλο έδαφος	φεύγω ξεφεύγω από τη δουλειά
συν-	εκ-
πλέγμα σύμπλεγμα νησιών	τιμώ εκτιμώ την αξία της φύσης
κυβερνήτης συγκυβερνήτης αεροπλάνου	τυπώνω εκτυπώνω οδηγό διακοπών
χρόνος σύγχρονες αμαξοστοιχίες	ερευνώ εξερευνώ τις παραλίες
επιβάτης συνεπιβάτης πλοίου	ορμώ εξορμώ τα Σαββατοκύριακα

Γ. Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου

Κείμενο 6 [Πασχαλινές συνταγές, σελ. 14]

Διαβάζοντας το κείμενο 6 γράψτε μία παράγραφο με θέμα: «Τα υλικά για την πασχαλινή μαγειρίτσα», την οποία θα στείλετε να δημοσιευτεί σε στήλη «Συνταγές» της σχολικής ή τοπικής εφημερίδας ή εναλλακτικά κάντε το ίδιο με τη διπλανή συνταγή για το πασχαλινό τσουρέκι.

υλικά για την πασχαλινή μαγειρίτσα

Για την παρασκευή της πασχαλινής μαγειρίτσας, για 10-12 άτομα, θα χρειαστείτε: 700 γραμμ. έντερα και 500 γραμμ. πνευμόνια και συκώτι και λίγο ελαιόλαδο για το σοτάρισμα. Από χορταρικά θα χρειαστείτε 4 φρέσκα κρεμμύδια, λίγο άνηθο, 4 μικρά αγριόπρασα και από ένα ματσάκι λαγοπαξίδα, καυκαλήθρες, μυρώνια και μπριόβολο. Τέλος, θα χρειαστείτε 2 αβγά και 2 λεμόνια, λίγο πιπέρι και λίγο πράσο για το γαρνίρισμα.

υλικά για τα παραδοσιακά τσουρέκια

Για τα παραδοσιακά τσουρέκια θα χρειαστείτε: 1 κιλό αλεύρι, 1 φλιτζάνι βούτυρο, 100 γραμμ. ζάχαρη, 1 φλιτζάνι γάλα και 6 αβγά. Ακόμα, μαχλέπι, 1 κουταλιά κοφτή αλάτι, ξύσμα λεμονιού και μαγιά μπίρας.

Κείμενο 7 [Ποια φωτογραφική μηχανή; σελ. 14]

Ένας φίλος σας σκέφτεται να αγοράσει μια φωτογραφική μηχανή για να φωτογραφίσει σκηνές από την εκδρομή που θα κάνετε με το σχολείο. Διαβάζοντας τις διαφορές κλασικής και ψηφιακής φωτογραφικής μηχανής γράψτε μία παράγραφο, στις λεπτομέρειες της οποίας θα παρουσιάζετε τα πλεονεκτήματα μιας ψηφιακής φωτογραφικής μηχανής σε σχέση με μια κλασική φωτογραφική μηχανή.

Πολλά είναι τα προτερήματα της ψηφιακής φωτογραφικής μηχανής σε σχέση με την κλασική φωτογραφική μηχανή. Η ψηφιακή μηχανή σου δίνει τη δυνατότητα να έχεις άμεση απεικόνιση της φωτογραφίας στην οθόνη της ψηφιακής σου μηχανής, για να τη διορθώσεις ή να τη διαγράψεις αν δεν σου αρέσει ή και να επαναλάβεις τη λήψη. Φυσικά, δεν χρειάζεται να έχεις ατελείωτα φιλμ μαζί σου, αρκεί μια καλή κάρτα μνήμης και μπορείς να βγάζεις όσες φωτογραφίες θέλεις. Δεν χρειάζεται να το πολυσκέφτεσαι για να τραβήξεις μια στάση, το κάθε κλικ δεν κοστίζει τίποτα. Υπάρχουν τεράστιες δυνατότητες επεξεργασίας της εικόνας στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, με τα κατάλληλα προγράμματα μπορείς να επιφέρεις απλές διορθώσεις στις φωτογραφίες ή να τις αλλοιώσεις εντελώς, το ψηφιακό ζουμ δεν απαιτεί ειδικό εξοπλισμό και η ίδια φωτογραφική μηχανή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για λήψη ταινίας βίντεο. Μεγάλο πλεονέκτημα είναι και ο τρόπος εμφάνισης των φωτογραφιών. Μπορείς να εμφανίσεις μόνο όσες σου αρέσουν και μάλιστα στον οικιακό εκτυπωτή, αν και το κόστος εκτύπωσης στο σπίτι είναι ιδιαίτερα υψηλό. Φυσικά, μπορείς να αντιγράψεις όσες φωτογραφίες θέλεις σε ένα cd ή USB και να τις δώσεις για εκτύπωση σε ένα φωτογραφείο. Τέλος, μπορείς να στείλεις τις φωτογραφίες σου μέσω του υπολογιστή σου και του διαδικτύου όπου θέλεις και όσες φορές θέλεις.

Κείμενο 8 [Βουλγαρία, η χώρα της «διπλανής πόρτας» σελ. 15]

Ένας συμμαθητής σας που κατάγεται από τη Βουλγαρία έφερε το παραπάνω κείμενο. Γράψτε μία παράγραφο αναπτυγμένη με συνδυασμό τρόπων με την οποία να πληροφορείτε έναν πολιτιστικό σύλλογο της περιοχής σας πώς θα μπορούσε κάποιος να μεταβεί στη Βουλγαρία, πού να μείνει, τι μπορεί να επισκεφτεί στη γειτονική μας χώρα και ποιες ομοιότητες θα διακρίνει με τα ελληνικά λαογραφικά στοιχεία.

Αν θέλετε να επισκεφτείτε τη γειτονική μας Βουλγαρία, μπορείτε να ταξιδέψετε με αεροπλάνο μέχρι την πρωτεύουσα Σόφια και έπειτα να χρησιμοποιήσετε όποιο μέσο θέλετε, καθώς οι δρόμοι της χώρας είναι ασφαλείς και το οδικό δίκτυο σύγχρονο. Μπορείτε βέβαια να πάτε και με δικό σας αυτοκίνητο, θα πρέπει όμως να λάβετε υπόψη ότι το ταξίδι είναι αρκετά μεγάλο και διαρκεί 12 ώρες από την Αθήνα. Για τη διαμονή σας εκεί μπορείτε να επιλέξετε ένα από τα μεγάλα ξενοδοχεία της Σόφιας, τα οποία έχουν εκσυγχρονιστεί και προσφέρουν όλες τις ανέσεις στον σύγχρονο ταξιδιώτη, ή κάποιο από τα ιστορικά ξενοδοχεία σε άλλη πόλη. Για φαγητό μπορείτε να απολαύσετε τα γνώριμα φαγητά της δυτικής κουζίνας ή

τις αυθεντικές βουλγάρικες γεύσεις, που θυμίζουν πολύ τη βορειοελλαδίτικη κουζίνα. Καλό θα είναι να συνδυάσετε την παραμονή σας στη Βουλγαρία με τα φεστιβάλ κλασικής μουσικής και τζαζ, που γίνονται σε διάφορες πόλεις της χώρας όλο το καλοκαίρι και κυρίως με το φεστιβάλ παραδοσιακής μουσικής που διοργανώνεται κάθε 5 χρόνια στην Καπρίβστιτσα. Πρόκειται για ένα τριήμερο πανηγύρι με ερασιτέχνες μουσικούς και χορευτές απ' όλη τη Βουλγαρία οι οποίοι σκορπίζονται στους λόφους γύρω από την πόλη, παίζουν και χορεύουν ασταμάτητα. Οι εκδηλώσεις ολοκληρώνονται με την ανάδειξη του καλύτερου συγκροτήματος της πενταετίας και με εντυπωσιακούς χορούς πάνω στα αναμμένα κάρβουνα που θυμίζουν τα μακεδονίτικα Αναστενάρια.

...Πράξεις Παιδείας!